

Не пропуснах да съобща за нито едно хлорно обгазяване на Русе

На информацията ми за кошмара на русенци са слагали гриф "За служебно ползване"

Роген е през 1928 година в гр. Фердинанд /по-късно - Михайловград, сега - Монтана/. Влиза в професионалната журналистика през 1954 година. През 1963 година завършва "Журналистика" с първия заочен випуск на СУ "Св. Климент Охридски". Първият български журналист, който преди 20-ина години открито заговори за хлорните обгазявания на Русе. Заедно със свой български колега са първите чуждестранни журналисти, посетили зоната на Чернобил след жестоката атомна авария. 45 години е кореспондент на Българското национално радио в Русе и Силистра - от 1958-а до 2003-а година. Прекъсва активна журналистическа дейност преди 4 години - на 75-годишна възраст. Инициатор е и неслучайно ръководител на уникалната в българската журналистика проява "Петък 15 часа", съществувала шест години и утвърдила се като важен коректив на държавните и общински власти в Силистренско.

- Изглежда не ти е липсвала смелост. Да се говори открито за хлорните обгазявания на Русе в онези години си е малко страшичко. През 2008-а се навършват 20 години от демонстрацията против екогеноцида над русенци, останала в историята с названието "Протестът на майките с количките".

- Животът ми така се "подреди", че все бях там, където има екологични проблеми - в Русе, Силистра, та дори и в Чернобил. Два месеца след аварията в Чернобилската атомна централа с колегата от "Работническо дело" Йото Пацов бяхме първите чуждестранни журналисти, които се "промъкнаха" само на трийсетина километра от зоната на атомната смърт.

Нямах нито морално, а още повече човешко право, да премълчавам екокатастрофата на 200-хилядното население на Русе. Първата ми явна

журналистическа изява стана по радио "Свободна Европа" през 1982 година - началото на хлорните обгазявания в Русе. Потърсиха ме и напра-

Две български радиолегенди - Божана Димитрова и Любен Антонов

виха запис на разговора ми с дежурния редактор, бивш колега от Българското национално радио. В Русе по онова време не можеше да се "хващат" емисиите на "Свободна Европа", та се разминах с неприятни срещи

с партийната власт. Сблъсъкът ми с нея стана малко по-късно.

- Кога и защо стана това?

- Въпреки тоталната забрана да пишем за тези проблеми, програма "Хоризонт" на БНР бе първата национална медия, която огласи пред цялата страна хлорните обгазявания на Русе. В директно радиопредаване от кореспондентското ми студио директорът на ХЕИЛ-р Колев едно към едно съобщи, че над Русе денонощно нахлуват отровни хлорни облаци. Какво ли не изпатиха след това главите ни? Давахме обяснения къде ли не. И сега се чудя как тогава не ме уволниха. Подобни главоболии, меко

на двата града. И какво от това? Кошмарът на русенци продължи цели 10 години. Очевидно, за лидерите по-важно бе да не се хвърля сянка на "социалистическия интернационализъм" и на криворазбраното добросъседство. Няколко години по-късно, когато на "дневен ред" бяха екопроблемите на Силистра с кореспондента на БТА Пеню Пенев едва не ни арестуваха за това, че настоявахме да присъстваме на поредното заседание на помпозно наречената "Смесена българо-румънска комисия за решаване на екологичните проблеми в зоната на Силистра - Кълтраш". Впрочем, тя не свърши никаква работа, а заседанията й неизменно завършваха с пищни софрии...

- Как оценяваш този период в дългогодишната си журналистическа практика?

- Няма да премълча, че проблемът на обгазяванията на двата града бе най-трудният в цялата ми журналистическа биография. Дано това време остане завинаги само в спомените на хората, които го преживяха...

- Популярно в цялата страна беше едно уникално явление на силистренските журналисти - седмичните срещи под мотото "Петък 15 часа". Какво се случи, защо спряха?

- Веднъж седмично журналистите от Силистра се събирахме в сепарето на ресторанта "Златна Добруджа" на приятелски професионални разговори. Това ставаше всеки петък в 15 часа. Така се роди и мотото на тези срещи. За малко повече от шест години "Петък 15 часа" има над 300 издания. Темите в тях бяха във възможно най-широк спектър и обхващаха буквално всички сфери на живота в Крайдунавска Добруджа. Още в началото решихме да не дискутираме партийни и политически проблеми, както и взаимоотношенията между различните политически организации. От обикновено неформално професионално сдружение

Любен Антонов

гилдията и нейното петъчно издание се утвърдиха като важна и необходима на Силистра и Крайдунавска Добруджа обществена институция, с която се съобразяваха всички държавни, общински и обществени органи и която със средствата и механизмите на медиите, успешно се намесваше и в решаването на важни обществени проблеми. Близко 2000 събеседници са минали през "Петък 15 часа" - обществени, стопански, културни и спортни дейци. Наши гости са били едни от най-видните български артисти, писатели, министри, депутати и чуждестранни гости на Силистра. Месец-два след моето оттегляне от професионалната журналистика и от гилдията "Петък 15 часа" престана да съществува.

- Слушаш ли радио?

- "Без радио не мога", се казва в една популярна песен. Така е и с мен. И аз не мога без радио. Още от далечното време, когато радиоприемниците бяха рядкост в домовете ни, когато и през ума ми не е минавало, че ще свържа живота си с радиото, за мен то бе и си остава най-широко отвореният прозорец към света. От радиоточките

научавах какво става у нас и по широкия свят. А през почти всичките години на радиокореспондентската ми дейност винаги носех със себе си джобно транзисторче и не пропусках нито една новинарска емисия. Това ми позволяваше винаги да следя пулса на живота в страната и, естествено, да бъда в крак с него. Дълбоко сам убеден, че именно този навик - винаги да слушам радио - в немалка степен ми е помогнал да се утвърдя като пълноценен работник на институцията, в която работя. Може да ти изглежда невероятно, но дори и сега, след като отдавна не съм в гилдията, почти не пропускам новинарските емисии на радиото. И сигурно така ще бъде до края на живота ми. Какво да се прави

- "без радио не мога"...

- Преди 4 години спря да работиш активно. Забравиха ли те хората?

- Не бих казал, че са ме забравили. Фактът, че всеки ден и на всяка крачка ме поздравяват хора, които дори не познавам, че неведнъж съм чувал реплики от рода на "Бати Любо, липсва ни гласът ти по ефира"... За мен това е и най-високата оценка за всичко, което съм дал на хората с моя труд през годините. Ще бъде неистина, ако кажа същото и за ръководителите на институцията, на която посветих две трети от живота си. Един пример! Когато навърших 75 години, колега предложил на един от бившите генерални директори на Радиото по някакъв начин да отбележат юбилейната ми годишнина. Отговорът бил кратък, безапелационен и циничен: "Панихиди няма да правим..."

Жанета ЙОРДАНОВА